

TAARIFA YA SHUGHULI ZA KAMATI KWA MWAKA 2023

*(Inatolewa chini ya Kanuni ya 136 (15) ya Kanuni za
Kudumu za Bunge, Toleo la Februari, 2023)*

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya Kamati inayoshughulika na Hesabu za Serikali za Mitaa, naomba kutoa taarifa ya shughuli za Kamati za mwaka, 2024 ambayo inatolewa chini ya Kanuni ya 136(15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge za mwaka, 2023. Naomba taarifa yote ya Kamati iingie kama ambavyo imewasilishwa nitakachokisoma hapa ni summari tu ya taarifa yetu.

SEHEMU YA KWANZA

1.0 MAELEZO YA JUMLA

1.1 Utangulizi

Mheshimiwa Spika, napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia uhai, afya njema na kutupatia fursa ya kukutana leo ndani ya Bunge lako Tukufu.

Mheshimiwa Spika, Kwa mujibu wa Kanuni ya 136 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Februari, 2023, naomba kuwasilisha mbele ya Bunge lako Tukufu Taarifa ya Mwaka ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC), kuhusu shughuli

zilizotekelezwa kwa kipindi cha kuanzia Februari, 2024 hadi Februari, 2025 ili iweze kujadiliwa.

1.2 Muhtasari wa utekelezaji wa majukumu ya Kamati

Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza majukumu yake ya kikanuni, Mwezi Agosti na Oktoba, 2024, Kamati ilichambua Taarifa ya Hesabu zilizokaguliwa za **Halmashauri 55** ambazo ni sawa na **Asilimia 29.89** ya Halmashauri zote 184.

Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka mzima kuanzia Februari, 2024 hadi Februari, 2025, Kamati ilikutana na kufanya mahojiano na jumla ya **Halmashauri 69** na kufanya ziara za ukaguzi wa ufanisi wa miradi ya maendeleo katika **Halmashauri 27** hivyo kufanya jumla ya Halmashauri zote zilizofikiwa na Kamati ndani ya mwaka mmoja kuwa ni **Halmashauri 96** sawa na **Asilimia 52** ya Halmashauri zote 184.

1.3 Ufuatiliaji wa Mapendekezo yaliyotolewa na Kamati

Mheshimiwa Spika, tarehe 15 Februari, 2024 Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) iliwasilisha Taarifa yake Bungeni kuhusu shughuli za Kamati zilizotekelezwa kwa mwaka 2023. Katika Taarifa hiyo, Jumla ya Mapendekezo Nane (8) yalitolewa na baadae kuwa ni maazimio ya Bunge. Tarehe 14 Januari, 2025, Kamati ilikutana na CAG pamoja na Ofisi ya Raisi TAMISEMI ili kupokea, kujadili na kuchambua utekelezaji wa Maazimio ya Bunge yanayotokana na

Taarifa ya LAAC kwa kipindi cha Mwezi Februari, 2023 hadi Februari, 2024.

Mheshimiwa Spika, Matokeo ya utekelezaji kwa ujumla yanaonekana katika jedwali Namba 1.

Jedwali na. 1: Utekelezaji wa Maazimio ya Bunge

MAAGIZO YA BUNGE	IDADI	ASILIMIA
Maazimio yaliyotolewa na Bunge tarehe 15 Februari, 2024		
Mazimio yaliyotekelezwa kikamilifu	1	10
Maazimio yaliyo katika hatua ya utekelezaji	9	90
Maazimio yasioyotekelezwa	0	0
Jumla ya maazimio yaliyotolewa	10	100

NB: Taarifa ya CAG kuhusu maoni ya utekelezaji wa Maazimio ya Bunge imeambatishwa kama sehemu ya Taarifa hii. Rejea **Kiambatisho Na 1.**

Maazimio ambayo hayakutekelezwa kikamilifu ni kama ifuatavyo: -

(a) Kuhusu Gharama za Utekelezaji wa Miradi zisizoakisi uhalisia

Mheshimiwa Spika, Azimio hili limetekelezwa kwa **Asilimia 60** ambapo, nyaraka za kuonesha uchambuzi wa gharama uliofanyika katika Halmashauri kumi ziliwasilishwa kwa CAG na kuhakikiwa. Hata

hivyo, hakuna taarifa rasmi iliyowasilishwa inayobainisha vigezo vya uteuzi wa Halmashauri hizo, iwapo zinawakilisha kikamilifu miradi yote iliyotekelezwa, au namna uchambuzi huo ulivyofanyika.

Mheshimiwa Spika, Azimio lingine lililotolewa katika eneo hili ni kwamba, Serikali ihakikishe gharama za usimamizi na ufuatiliaji wa miradi zinajumuishwa katika fedha zinazopelekwa kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya force account katika kila Halmashauri. Azimio hili pia limetekelezwa kwa **Asilimia 80** ambapo, Serikali imewasilisha kwa CAG bajeti ya Shilingi Bilioni 8.6 kwa mwaka wa fedha 2024/25 kugharamia usimamizi na ufuatiliaji wa miradi ya maendeleo katika Halmashauri, kwa kiwango cha Shilingi Milioni 30 hadi 100 kwa kila Halmashauri. Vile vile, Serikali imewasilisha kwa CAG taarifa ya kiasi cha Shilingi Bilioni 8.1 kilichotolewa kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kipindi cha Julai 2023 hadi Disemba, 2024 Kwa ajili ya ufuatiliaji na tathmini kwa miradi yote.

(b) Kuhusu Upungufu wa Wataalamu wa Kada ya Uhandisi, wakadiriaji majenzi na wasanifu majengo katika Halmashauri

Mheshimiwa Spika, Azimio hili limetekelezwa kwa **Asilimia 70** kwa kuwa, Licha ya Serikali kuajiri wataalamu wa kada ya Uhandisi, Wakadiriaji Majenzi, na Wasanifu Majengo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa miaka ya fedha 2021/22 na 2022/23, bado kuna

upungufu wa wataalamu hawa katika Halmashauri kama ilivyoainishwa katika taarifa ya Kamati.

(c) Kuhusu Kutofanyika kwa Tathmini ya Mahitaji ya Miundombinu Muhimu kabla ya Utekelezaji wa Mradi

Mheshimiwa Spika, Utekelezaji wa Azimio hili unaendelea na umefikia **Asilimia 70** ambapo, Taarifa ya tathmini iliyowasilishwa kwa CAG kwa ajili uhakiki imebaini uwepo wa miradi 20 yenye thamani ya **Shilingi 7.5 Bilioni** katika sekta za Elimu na Afya ambayo haitumiki kutokana na changamoto za ukosefu wa umeme, maji, na Barabara ambapo changamoto hizo zinatarajiwa kutatuliwa kati ya Mwezi Januari hadi Juni, 2025.

(d) Kuhusu Ubora usiokidhi vigezo wa Miradi inayotekelezwa kwa force account

Mheshimiwa Spika, Azimio limetekelezwa kwa **Asilimia 70** ambapo, Serikali imechukua hatua mbalimbali ikiwemo kuwachukulia hatua wakurugenzi na kutoa mafunzo kwa maafisa wa ngazi za mikoa na Halmashauri kuhusu taratibu za utekelezaji wa miradi ya ujenzi.

Mheshimiwa Spika, Bunge pia lilitoa azimio juu ya Serikali kufanya tathmini ya miradi iliyotekelezwa kwa kutumia force account na kukokotoa gharama za uchakavu wa miradi hiyo, kama ilivyoielezwa kwenye mwongozo wa usimamizi wa mali za Serikali pamoja na kuchukua hatua kwa watendaji wote watakaobainika kutekeleza miradi chini ya viwango. Utekelezaji wa Azimio hili umefikia **Asilimia**

20 ambapo, Serikali imeeleza kuanza taratibu za ufuatiliaji wa miradi yote iliyo chini ya kiwango.

Mheshimiwa Spika, Azimio lingine katika eneo hili liliitaka NAOT kufanya ukaguzi wa kina juu ya ubora wa miradi iliyotekelezwa kwa kutumia njia ya force account kwa kuzingatia uhai wa mradi (economic life) kama ilivyoainishwa katika mwongozo wa usimamizi wa mali za Serikali. CAG ameitaarifu Kamati kuwa, utekelezaji umefikia **Asilimia 60** ambapo, kwa kutumia Mpango kazi 2024/25 ofisi ya Taifa ya Ukaguzi imeweka kaguzi za kiufundi kwenye miradi na kaguzi maalum ambapo kaguzi hizi zikikamilika taarifa itatolewa kwa kuzingatia taratibu na miongozo iliyopo.

(e) Kutozingatiwa kwa Hatua za Kitaalamu za Ujenzi

Mheshimiwa Spika, Azimio limefikia **Asilimia 80** kwa Serikali kuanza utekelezaji wa azimio hili kwa kutoa maelekezo kwa Wakurugenzi wote. Pamoja na kwamba maelekezo yametolewa hakuna mwongozo unaowaongoza viongozi wa mikoa na Halmashauri ni hatua zipi wachukue pindi yanapotokea maelekezo ya ziada yaliyo kinyume na matakwa ya kitaalamu yaliyo kwenye miongozo mbalimbali.

(f) Kuhusu Ukiukwaji wa Mwongozo wa utekelezaji wa Miradi kwa Kutumia Njia ya Force account

Mheshimiwa Spika, Katika eneo hili, Serikali imetekeleza kwa **Asilimia 50** kwa kuwa, imeanza kuchukua hatua kwa Halmashauri zilizobainika kukiuka Miongozo inayotolewa na Serikali na barua za kuanza uchunguzi husika kutoka PPRA zimehakikiwa na CAG.

(g) Kuhusu Ukiukwaji wa Miongozo inayotolewa na Ofisi ya Rais TAMISEMI

Mheshimiwa Spika, Azimio la Bunge lilikuwa ni kuitaka OR - TAMISEMI ihakikishe inasimamia na kuchukua hatua dhidi ya watendaji watakaobainika kukiuka miongozo iliyotolewa. Kamati imepewa taarifa juu ya hatua mbalimbali ya kinidhamu zilizochukuliwa na zinazoendelea kuchukuliwa, pia Mkurugenzi Mkuu wa TAKUKURU alielekezwa kwa Barua kufanya uchunguzi wa maeneo yenye dosari kama yalivyoainishwa na Kamati. Utekelezaji umefikia **Asilimia 60**, hata hivyo, hakuna mrejesho wa kimaandishi kutoka TAKUKURU juu ya ukamilishaji wa uchunguzi.

(h) Kuhusu Sekretarieti za Mikoa kutofuatilia utekelezaji wa Miradi

Mheshimiwa Spika, Serikali imetekeleza Azimio hili kwa **Asilimia 50** kwa kuongeza bajeti kwa ajili ya ukaguzi na ufuatiliaji. Hata hivyo, ripoti ya tathmini inayobainisha mapungufu ya utendaji kazi wa Ofisi za Makatibu Tawala wa Mikoa katika kusimamia miradi yote

ya maendeleo na namna ya kutatua changamoto zilizojitokeza haijawasilishwa. Serikali iwasilishe hiyo ripoti kwa CAG.

(i) Kuhusu Miradi kutokamilika kwa Wakati

Mheshimiwa Spika, Hadi Desemba 2024, jumla ya miradi 137 (sawa na asilimia 37.5) kati ya miradi 365 iliyohojiwa imekamilika, na miradi 228 bado haijakamilika. Hata hivyo miradi mingi inatumika bila kukamilika kutokana na ukosefu wa fedha za kukamilisha miradi hiyo na kufanya Azimio hili kutekeleza kwa **Asilimia 38** tu.

SEHEMU YA PILI

2.0 UCHAMBUZI WA MATOKEO YA UTEKELEZAJI

2.1 Uchambuzi wa Taarifa ya Hesabu zilizokaguliwa za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2023

Mheshimiwa Spika, Katika kipindi cha kuanzia tarehe 15 hadi tarehe 24 Januari, 2025, Kamati ilifanya uchambuzi wa kina wa Taarifa za utekelezaji wa miradi ya ujenzi kupitia programu ya BOOST, miradi ya ujenzi wa Hospitali za wilaya, miradi ya ujenzi wa majengo ya utawala ya Halmashauri pamoja na miradi ya ujenzi wa shule za Mkoa za Sekondari za wasichana. Uchambuzi wa kina wa utekelezaji wa miradi hiyo ni kama ifuatavyo: -

a) Miradi ya ujenzi kupitia programu ya BOOST

Mheshimiwa Spika, BOOST ni Programu ya kuboresha ujifunzaji katika Elimu ya Awali na Msingi Tanzania Bara. Programu hii ni ya miaka mitano na ilianza kutekelezwa mwaka wa fedha 2021/22 na inatarajiwa kufikia ukomo mwaka 2025/26. Thamani ya programu hii ni **Shilingi Trilioni 1.15** sawa na **Dola za Marekani Milioni 500**, ambazo ni mkopo wenye masharti nafuu kutoka Benki ya Dunia.

Kati ya fedha hizo, **Dola za Marekani Milioni 480** zinatolewa kwa utaratibu wa lipa kulingana na matokeo na **Dola za Marekani Milioni 20** zinatolewa moja kwa moja kugharamia shughuli za uendeshaji na uratibu wa Programu (Investment Project Financing – IPF).

Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2023, jumla ya **Shilingi 230,008,000,000** zilitumika kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa kwenye shule **1,338** kwa ajili ya ujenzi wa shule mpya za Msingi **302**, vyumba vya madarasa **3,350**, matundu ya vyoo **11,297**, nyumba za walimu **41**, mabweni **2** na ukarabati wa shule **4**.

b) Miradi ya Ujenzi wa Hospitali za Wilaya za Halmashauri

Mheshimiwa Spika, Mwaka 2018/19 Serikali ilianzisha mkakati wa ujenzi wa hospitali za Halmashauri. Gharama ya kukamilisha ujenzi ilikuwa ni **Shilingi Bilioni 6.92**.

Mwezi Mei, 2023 Serikali ilifanya tathmini mpya kuhusu gharama mpya ya kukamilisha majengo ya Hospitali hizo kuwa ni **Shilingi Bilioni 7.58** badala ya **Shilingi Bilioni 6.92** za awali kwa miundombinu ya majengo 32 ya Hospitali.

Katika utekelezaji wa mradi wa ujenzi wa hospitali za Halmashauri, Serikali ilitumia jumla ya **Shilingi Bilioni 374.86**.

c) Miradi ya ujenzi wa majengo ya utawala ya Halmashauri

Mheshimiwa Spika, Katika kipindi cha mwaka 2022/23, Serikali imetoa jumla ya **Shilingi 167,210,474,302.94** katika Halmashauri 122 kwa ajili ya ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa majengo ya utawala.

Mheshimiwa Spika, hadi kuwasilishwa kwa Taarifa hii, kati ya Halmashauri 122 zilizopokea fedha kwa ajili ya ujenzi, ukamilishaji na ukarabati wa majengo ya utawala, ni Halmashauri 66 pekee ambazo majengo yake yamekamilika na yanatumika.

d) Miradi ya ujenzi wa shule za Mikoa za wasichana

Mheshimiwa Spika, ujenzi wa shule mpya za sekondari za bweni za wasichana za Mkoa umetetekezwa chini ya mradi wa kuboresha elimu ya sekondari (Secondary Education Quality Improvement Programme - SEQUIP) unaosimamiwa na Ofisi ya Rais – TAMISEMI kwa kushirikiana na Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia. Aidha, mradi huu unafadhiliwa na Benki ya Dunia kwa mkopo wa fedha za Marekani **Dola Milioni 500** sawa na fedha za Kitanzania **Shilingi Trilioni 1.2**.

Mheshimiwa Spika, bajeti iliyotengwa na Serikali kwa ajili ya ujenzi wa shule za bweni za wasichana ni **Shilingi 4,000,000,000.00** kwa kila shule. Ofisi ya Rais – TAMISEMI ilifanya mapitio ya gharama na kuongeza kiasi cha **Shilingi 100,000,000.00** kwa kila shule ambapo bajeti ilifikia **Shilingi 4,100,000,000.00**.

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha unaotolea taarifa 2022/2023, Serikali ilitumia jumla ya **Shilingi 72,559,172,894.25** katika ujenzi.

Vile vile, Serikali imetoa jumla ya **Shilingi 5,600,000,000.00** kwa ajili ya ukamilishaji wa ujenzi wa mabwalo ambapo, **Shilingi 350,000,000.00** imetolewa kwa kila shule. Aidha, **Shilingi 1,359,172,894.25** zimetumika kutoka mapato ya ndani ya Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Mheshimiwa Spika, hadi kuwasilishwa kwa taarifa hii, ni shule moja tu ya Mkoa wa Ruvuma ndiyo iliyokamilika kwa Asilimia 100 na shule 25 za mikoa iliyobaki zipo katika hatua mbalimbali za ukamilishaji wa ujenzi.

2.2 Matokeo ya uchambuzi wa Taarifa ya utekelezaji wa miradi ya ujenzi kupitia programu ya BOOST, Hospitali za Wilaya za Halmashauri, majengo ya utawala ya Halmashauri na shule za Mikoa za wasichana

(i) Changamoto ya Mtiririko wa fedha za miradi

Mheshimiwa Spika, Baadhi ya Halmashauri zimeshindwa kukamilisha miradi kwa wakati kutokana na mapokezi ya fedha za miradi hiyo kuwa ni ya kuchelewa toka Serikali Kuu (Hazina) tofauti na mikataba ambayo Halmashauri zimeingia kwa ajili ya utekelezaji wa miradi husika.

Halikadhalika, Halmashauri ambazo zina mazingira ya tofauti na zile zilizo pembezoni ambazo vifaa vya ujenzi havipatikani kwa urahisi hivyo kuwa na gharama kubwa za ujenzi, kupata fedha za miradi sawa na Halmashauri ambazo hazina changamoto hiyo.

Kamati imebaini changamoto ya Hazina kutoa fedha kwa baadhi ya Halmashauri katika muda unaokaribia mwishoni mwa mwaka wa fedha na kisha kuzirejesha Hazina.

Mheshimiwa Spika, licha ya Halmashauri kuomba kurejeshewa fedha hizo ili ziweze kuendelea na utekelezaji wa miradi, kumekua na kusuasua kwa urejeshwaji wa fedha hizo na Halmashauri nyingine kutorejeshewa fedha hizo.

(ii) Kutofanyika kwa tathmini na ufuatiliaji wa mara kwa mara

Mheshimiwa Spika, Kukosekana kwa usimamizi wa karibu wa miradi bado ni tatizo kunakopelekea kukosa ubora uliostahili.

(iii) Miongozo inayotolewa kutozingatia tofauti ya jiografia ya Halmashauri zote nchini

Mheshimiwa Spika, Kamati inashauri kuwepo kwa vifungu katika miongozo vitakavyowezesha baadhi ya Halmashauri zenye mazingira tofauti kutekeleza miradi kwa wakati na kwa ufanisi.

Mheshimiwa Spika, ushauri huu wa Kamati unatokana na ukweli kwamba, Halmashauri zote zimekuwa zikielekezwa kutumia aina moja ya vifaa vya ujenzi bila ya kuzingatia hali halisi ya upatikanaji wa vifaa hivyo kwa baadhi ya Halmashauri hasa zilizopo pembezoni.

(iv) Kuchelewa kukamilika kwa miradi

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini sababu ni fedha za miradi kutopatikana kwa wakati, utendaji usioridhisha wa wakandarasi na mafundi, kukosekana kwa usimamizi wa miradi na fedha za miradi kutumika kinyume na malengo kwa kutaja baadhi.

(v) Kukosekana kwa muunganiko baina ya Taasisi za Serikali katika utekelezaji wa miradi – Mfano TARURA/TANROAD, Mamlaka ya Maji, Tanesco n.k.

Mheshimiwa Spika, kumekuwa na changamoto ya Taasisi za Umma kutoshirikiana katika kufanikisha utekelezaji wa miradi. Changamoto hii imekuwa ikiongeza gharama za miradi kutokana na Halmashauri kufanya shughuli ambazo kimsingi zilipaswa kutekelezwa na Taasisi nyingine.

(vi) Uchaguzi usio sahihi wa eneo la mradi

Mheshimiwa Spika, wakati wa ukaguzi wa miradi, CAG amebaini uwepo wa miradi ambayo imetumia gharama kubwa kutokana uchaguzi usiofaa wa eneo la kutekeleza mradi.

Mheshimiwa Spika, changamoto hii inaweza ikaondolewa iwapo OR – TAMISEMI kwa kushirikiana na Ofisi za RAS zitaandaa utaratibu wa kufanya ukaguzi wa maeneo ambayo yamebainishwa na Halmashauri kabla ya kuanza kwa utekelezaji wa miradi.

(vii) Upungufu wa Rasilimali watu

Mheshimiwa Spika, CAG amebainisha uwepo wa upungufu wa watumishi wanaotakiwa kutoa huduma kwa wananchi hasa kwa upande wa kada ya afya. Majengo zapo, watumishi hakuna.

(viii) Dosari katika Taratibu za Malipo ya Wakandarasi

Mheshimiwa Spika, mkandarasi anatakiwa kuandaa maombi ya malipo (certificate) kulingana na kiasi cha kazi iliyotekelezwa na kuwasilisha madai yake kwa Mkurugenzi wa Halmashauri. Baada ya Kamati ya Fedha kufanya kikao ili kujiridhisha juu ya maombi ya Mkandarasi na kuidhinisha malipo hayo, Mkurugenzi atawasilisha maombi hayo Ofisi ya Katibu Tawala Mkoa ambaye naye kwa kushirikiana na Tume ya ushauri wa miradi ya Mkoa watajiridhisha juu ya uhalali wa madai ya Mkandarasi, kisha madai kuwasilishwa Hazina.

Mheshimiwa Spika, taratibu hizo zimewekwa ili kuondoa changamoto za kufanya malipo ambayo si halali. Hata hivyo, Kamati imebaini baadhi ya Halmashauri kukiuka taratibu hizo kwa kufanya malipo kwa kazi ambazo hazijatekelezwa na wakandarasi kinyume na Sheria na Kanuni za Fedha za Umma. Dosari hiyo imebainika katika Halmashauri ya Wilaya ya Kiteto, Halmashauri ya Wilaya ya Kibiti na Halmashauri ya Mji Ifakara ambapo kiasi kikubwa cha fedha kimelipwa kwa miradi ambayo haijatekelezwa kinyume na utaratibu.

2.3.1 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Mji Babati

(a) Utekelezaji wa mradi wa shule mpya ya sekondari ya wasichana Mkoa wa Manyara

Mheshimiwa Spika, changamoto zilizobainika katika utekelezaji wa mradi huu ni kuwepo kwa ucheleweshaji katika kukamilisha shughuli za mradi, kazi za kiasi cha **Shilingi 139,560,000** hazijafanyika na fedha zake zimeisha na uwepo wa madeni ya wazabuni waliouza vifaa vya ujenzi yenye jumla ya **Shilingi 497,882,500**.

2.3.2 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Kiteto

a) Utekelezaji wa Mradi wa jengo la Utawala - gharama ya mradi Tsh. 4,621,351,211

Mheshimiwa Spika, Hadi Kamati inakutana na Halmashauri ya Wilaya ya Kiteto, jumla ya **Shilingi 4,507,421,222.35** zilikwishatumika (Shilingi 4,345,969,622.35 malipo kwa Mkandarasi na Shilingi 161,451,600.00 malipo kwa Mshauri elekezi).

Mheshimiwa Spika,

- i. Thamani ya fedha iliyolipwa kwa Mkandarasi ni **Asilimia 100.11** wakati utekelezaji wa mradi (physical) kwa wastani wa majengo yote ni **Asilimia 90**;
- ii. Mkandarasi kulipwa fedha pasipo uthibitisho wa kazi kufanyika **Shilingi 184,827,920** kinyume na Sheria, Kanuni na taratibu;
- iii. Uwepo wa kazi tatu zenye thamani ya **Shilingi 231,000,000**, ambazo zipo kwenye mkataba, lakini hazijatekelezwa na hazijalipwa; na
- iv. Mkandarasi kutokamilisha kurejesha kwa fedha za Awali (Advance Payment) **Shilingi 223,247,311.34**. Mkandarasi alilipwa malipo ya Awali kiasi cha **Shilingi 645,777,667.80** ambapo Mkandarasi ameshalipa kiasi cha **Shilingi 422,530,356.46** (Cheti Na.9) na kiasi cha **Shilingi 223,247,311.34** bado hakijakatwa kwenye malipo aliyowahi kulipwa mpaka sasa. Hata hivyo, dhamana ya malipo hayo imekwisha muda wake tangu 27 Februari, 2018.

2.3.3 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Manispaa ya Morogoro

(a) Utekelezaji wa Miradi ya BOOST

Mheshimiwa Spika, Changamoto iliyobainika katika utekelezaji wa miradi ya BOOST ni ujenzi wa miundombinu ya shule mpya ya

Mgaza yenye thamani ya **Shilingi 475,300,000** kujengwa katika eneo linalomilikiwa na chuo kikuu cha kilimo Sokoine.

2.3.4 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Kilosa

Mheshimiwa Spika, Changamoto ambazo zimebainishwa na CAG katika miradi hii ni ujenzi wa shule tatu mpya za msingi katika viwanja ambavyo Halmashauri bado haina hati miliki.

(a) Utekelezaji wa Mradi wa ujenzi wa majengo ya Ofisi za Utawala ya Halmashauri – Mkandarasi (TBA)

Mheshimiwa Spika, Halmashauri iliingia mkataba na Mkandarasi Wakala wa Majengo Tanzania (TBA) kwa ajili ya ujenzi wa jengo la Utawala la Halmashauri kwa gharama ya **Shilingi 3,775,859,403** (gharama zilizorejewa).

Mheshimiwa Spika, mradi huu ulianza kutekelezwa tarehe 11 Agosti, 2023 na ulitarajiwa kukamilika 10 Agosti, 2026. Hata hivyo hadi Halmashauri inafika kutoa maelezo mbele ya Kamati, utekelezaji wa mradi huu ulikuwa umesimama na kiasi cha **Shilingi 1,000,000,000** sawa na **Asilimia 26** kilikuwa kimeshalipwa na utekelezaji wa mradi ulifikia (physical) **Asilimia 22.6**.

2.3.5 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Mji Ifakara – Mkandarasi (TBA)

(a) Utekelezaji wa mradi wa ujenzi wa Hospitali ya Wilaya

Mheshimiwa Spika, Halmashauri ilipatiwa **Shilingi 1,500,000,000** kwa ajili ya majengo nane (8).

Ujenzi wa majengo hayo ulianza tarehe 30 Mei, 2022 kwa kutumia force account na kutakiwa kukamilika tarehe 30 Agosti, 2022. Hata hivyo, Mpaka muda ambao Kamati inakutana na Halmashauri, malipo yalishafanyika kwa **Asilimia 100** lakini kukamilika kwa mradi (Physical) kwa wastani wa majengo yote ni **Asilimia 65**.

Mheshimiwa Spika, dosari iliyobainika katika mradi huu ni fedha zote kutumika na majengo kutokamilika kwa wakati uliopangwa na Halmashauri bado inahitaji jumla ya **Shilingi 342,936,168** kukamilisha mradi huu.

(b) Utekelezaji wa mradi wa ujenzi wa jengo la utawala

Mheshimiwa Spika, Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji Ifakara aliingia mkataba na Mkandarasi Wakala wa Majengo Tanzania - TBA kwa ajili ya ujenzi wa jengo la utawala. Mshauri elekezi wa mradi huu alikuwa ni Wakala wa Majengo Tanzania – TBA ambapo, zabuni ya kwanza ilikuwa ni Zabuni Na. LGA/174/2016-2017/BW/32- yenye thamani ya **Shilingi 7,414,582,407**, hata hivyo, muda wa zabuni hii

uliisha pasipo mradi kukamilika na Mkandarasi alishalipwa **Shilingi 4,213,720,101.51**.

Mheshimiwa Spika, Halmashauri iliingia Mkataba mwingine na TBA kwa Zabuni Na. LGA//174/2022-2023/W/03 wenye thamani ya **Shilingi 4,561,995,189**. Zabuni hii ilifanyika kwa kazi ambazo hazikufanyika katika zabuni ya kwanza ambayo muda wake uliisha ambayo nayo muda wake uliisha pasipo mradi kukamilika na Mkandarasi ameshalipwa **Shilingi 502,467,332** na kufanya jumla ya fedha iliyolipwa kwa Mkandarasi kwa zabuni zote mbili kuwa ni **Shilingi 4,716,187,433.51**.

Mheshimiwa Spika, mradi huu ulianza kutekelezwa tarehe 03 Juni, 2018 na ulipaswa kutekelezwa kwa miaka mitatu hadi tarehe 03 Juni, 2021. Licha ya kiasi tajwa hapo juu kulipwa kwa mkandarsi ambayo ni sawa na **Asilimia 64** ya gharama yote ya mradi, mradi umetokelezwa kwa **Asilimia 47** tu.

Mheshimiwa Spika, dosari zilizobainika katika utekelezaji wa jengo la utawala ni mkandarasi kulipwa zaidi ya kiwango cha utekelezaji wa mradi kinyume na Sheria katika hati ya malipo Na.4 kwa kiasi cha **Shilingi 189,584,730** ambapo, kiasi cha **Shilingi 63,194,910** kimesharejeshwa na kubakiwa na deni la **Shilingi 126,389,820** kiasi ambacho hakijarejeshwa hadi sasa. Dosari nyingine ni pamoja na mkandarsi kutelekeza mradi na kutokuwepo eneo la mradi na kutokurejeshwa kwa malipo ya awali (advance payment) **Shilingi**

647,754,608 na kufanya jumla ya deni lote kuwa ni **Shilingi 774,144,428**.

Mheshimiwa Spika, dosari nyingine iliyobainika ni CAG kushindwa kupata uthibitisho juu wa uwepo wa bakaa ya fedha za mradi na fedha za zuio kwenye akaunti ya Amana **Shilingi 644,260,372**.

2.3.6 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Kakonko – Mkandarasi (TBA)

(a) Utekelezaji wa Mradi wa Ujenzi wa jengo la ofisi ya Utawala la Halmashauri – gharama ya mradi Tsh. 3,300,000,000

Mheshimiwa Spika, changamoto katika utekelezaji wa mradi huu ni kutokurejeshwa kwa malipo yaliyozidi kazi zilizofanyika **Shilingi 237,429,424**. Katika eneo hili, Mwaka 2018/19 Halmashauri iliingia mkataba na M/s Wakala wa Majengo (TBA) namba LGA/139/HQ/2018/2019/W/08 kwa ajili ya ujenzi wa jengo la Ofisi ya Halmashauri awamu ya tatu.

Cheti cha mwisho kilichoambatana na barua yenye Kumb. Na. GC:270/612/VOLIII/127 ya tarehe 24/05/2022 kilionyesha thamani ya kazi zilizofanyika kuwa ni **Shilingi 561,385,887** ambapo Halmashauri ilikuwa imeshamlipa TBA kiasi cha **Shilingi 798,815,311** na kupelekea malipo ya ziada (overpayment) **Shilingi 237,429,424** madai ambayo bado hayajarejeshwa.

2.3.7 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Kibiti

(a) Utekelezaji wa Mradi wa ujenzi wa jengo la utawala la Halmashauri – gharama ya mradi Tsh. 5,358,829,757

Mheshimiwa Spika, Halmashauri ya Wilaya ya Kibiti iliingia makubaliano na Mkandarasi SUMA JKT kwa ajili ya ujenzi wa jengo la utawala la Halmashauri kwa gharama ya **Shilingi 5,358,829,757**. Mshauri ekekezi wa mradi huu ni Aru Built Environment Consulting Company Ltd (ABECC).

Mheshimiwa Spika, mradi huu ulianza rasmi kutekelezwa tarehe 10 Oktoba, 2017 na kutakiwa kukamilika tarehe 10 Aprili, 2019.

Kutokana na kusuasua kwa utekelezaji wa mradi huu, hadi Kamati inakutana na Afisa Masuuli wa Halmashauri ya Wilaya ya Kibiti, mradi huu umetekelezwa (physical) kwa **Asilimia 82** na jumla ya **Shilingi 4,011,763,093** sawa na **Asilimia 75** za gharama za mradi zimekwishatumika. Hata hivyo, Kamati imebaini uwepo wa ukiukwaji wa taratibu ya malipo.

Mheshimiwa Spika, Baada ya kukamilika kwa awamu ya kwanza ya Mradi, Mkandarasi SUMA JKT alimwandikia msimamizi wa mradi ABECC wa Chuo Kikuu Ardhi – Dar Es Salaam ili kubadili njia za malipo kutoka "Certificate" kwenda kwenye utaratibu wa malipo wa "milestone".

Aidha, Halmashauri iliridhia mabadiliko hayo ya malipo kinyume na taratibu. Kwa muktadha huo, Halmashauri ilipokea jumla ya **Shilingi 389,196,752.70** kutoka Hazina na kuilipa fedha hiyo kwa mkandarasi Suma JKT kwa utaratibu wa Milestone (yaani Halmashauri inanunua vifaa na Mkandarasi analipwa gharama za ufundi pekee)

Mheshimiwa Spika, changamoto nyingine katika utekelezaji wa mradi huu, ni Mkandarasi SUMA JKT kutokuwepo katika enepo la mradi kwa muda mrefu.

2.3.8 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Songwe

(a) Utekelezaji wa Mradi wa ujenzi wa Jengo la Utawala – Wakandarasi SUMA JKT na TBA

Mheshimiwa Spika, tarehe 25 Septemba, 2017 Halmashauri ilianza ujenzi wa jengo la utawala ambapo utekelezaji wa mradi ulifanyika kwa awamu tatu na kutakiwa kukamilika tarehe 27 Aprili, 2020. Awamu ya kwanza ya utekelezaji ilifanywa na SUMA JKT (kandarasi) kwa gharama ya **Shilingi 471,000,000**, awamu ya pili ilitekelezwa pia na SUMA JKT (kandarasi) kwa gharama ya **Shilingi 999,485,016** na awamu ya mwisho ilitekelezwa na TBA kwa gharama za ujenzi **Shilingi 461,550,472**.

Mheshimiwa Spika, Serikali imetoa jumla ya **Shilingi 5,815,262,000** kwa ajili ya mradi huu na kiasi cha **Shilingi 4,521,458,000** kimekwishatumika.

Mheshimiwa Spika, kutokana na kusuasua kwa malipo, Halmashauri haikuweza kuingia mikataba hiyo ingawa michakato iliishafika mwisho na fedha zote kiasi cha **Shilingi 1,293,804,000** kilichukuliwa na Hazina Mwezi Juni, 2024 na hakijarejeshwa.

2.3.9 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Nyasa

(a) Utekelezaji wa Mradi wa ujenzi wa jengo la utawala – Wakandarasi TBA na SUMA JKT

Mheshimiwa Spika, mradi ulianza tarehe 22 Juni, 2017 na ulitakiwa kuisha 2020. Awamu ya kwanza Mkandarasi alikuwa TBA gharama ilikuwa **Tsh. 649,694,825** na awamu ya pili Mkandarasi alikuwa SUMA JKT gharama **Tsh. 2,895,433,294.92**

Hata hivyo, hadi Kamati ilipokutana na Afisa Masuuli, mradi ulikuwa umesimama na jumla ya **Shilingi 3,834,304,762** zimeshalipwa.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini fedha za mradi kiasi cha **Tsh. 390,980,442** zilitumika kwa matumizi yasiyokusudiwa na kiasi cha **Shilingi 500,000,000** kurudishwa hazina kutokana na kuchelewa kutumika kwenye mradi.

2.3.10 Uchambuzi wa Taarifa ya miradi iliyotekelezwa na Halmashauri ya Wilaya ya Ngorongoro

(a) Utekelezaji wa Mradi wa ujenzi wa Jengo la Utawala la Halmashauri

Mheshimiwa Spika, Mkandarasi ni TBA na gharama za mradi ni **Shilingi 3,149,708,033**.

Utekelezaji wa mradi ulianza tarehe 19 Machi, 2021 na kupaswa kukamilika tarehe 18 Machi, 2022. Hata hivyo, kutokana na kuchelewa kutekelezwa kwa mradi, Tarehe ya ukamilishwaji wa Mkataba iliyorejewa (revised) ilikuwa ni 30 Januari, 2025.

Kuchelewa kukamilika kwa mradi kulisababisha kuongezeka kwa gharama za mradi kwa kiasi cha **Shilingi 371,921,126.98** kulikotokana na kuongeza kwa bei hivyo kufanya mradi kuwa na gharama ya **Shilingi 3,521,629,159.98**. Hadi Afisa Masuuli anafika mbele ya Kamati, kiasi cha **Shilingi 2,887,161,078** kilikwishatumika na utekelezaji wa mradi bado unaendelea.

2.3 Ziara ya Ukaguzi wa Miradi

2.4.1 Miradi iliyotekelezwa katika Halmashauri ya Manispaa ya Moshi

Mheshimiwa Spika, mradi wa ujenzi wa Kituo cha kimataifa cha mabasi Moshi (Ngangamfumuni), ulioanza kutekelezwa tarehe 28 Januari, 2019 ulikuwa na gharama ya **Shilingi 28,864,649,322.84** ambapo, muda wa awali wa ukamilishaji wa mradi kwa mujibu wa

mkataba ulikuwa ni tarehe 28 Januari, 2021 na baada ya ongezeko la muda ilikuwa ni tarehe 12 Novemba, 2021.

Mheshimiwa Spika, mradi huu ulisimama tangu 14 Mei, 2022 kutokana na kukosekana kwa fedha za kutekeleza mradi kwa wakati na hadi Kamati inafanya ukaguzi wa mradi huu, kiasi cha **Sh. 7,485,564,619.58** kutoka Serikali kuu na **Sh 820,000,000** toka mapato ya ndani kilikuwa kimeshalipwa kwa ajili ya utekelezaji wa mradi na kufanya jumla ya fedha iliyotumika kuwa **Sh 8,305,564,619.58** ambayo ni sawa na **Asilimia 29** ya fedha zote za mradi.

Vile vile, Hadi ukaguzi unafanyika, mradi ulikuwa umetekelezwa kwa **Asilimia 30** tu (Physical) na kusimama kwa mradi kwa takribani miezi 21 kuanzia Mei 2022 kumesababisha kuongezeka kwa gharama za utekelezaji wa mradi kwa kiasi cha **Sh. 565,099,008.85**.

2.4.2 Miradi iliyotekelezwa katika Halmashauri ya Wilaya ya Mwangi

Mheshimiwa Spika, Halmashauri ilipokea **Shilingi Bilioni 2** kutoka Serikali Kuu na kutumia mapato ya ndani ya Halmashauri kiasi cha **Shilingi 77,516,634** na kufanya jumla ya fedha zote zilizotumika kutekeleza mradi kuwa ni **Shilingi 2,077,516,634**. Mradi ulianza kutekelezwa tarehe 28 Juni, 2022 na kutakiwa kukamilika tarehe 20 Februari, 2024.

Hadi Kamati inafanya ziara ya ukaguzi katika mradi huu, utekelezaji wa mradi ulifikia **Asilimia 60** na majengo mawili tu ndiyo

yaliyokamilika na makisio ya kukamilisha kazi zilizobaki kwa mujibu wa taarifa ya Halmashauri ni **Shilingi 2,450,686,634**.

2.4.3 Miradi iliyotekelezwa katika Halmashauri ya Jiji la Tanga

Mheshimiwa Spika, Halmashauri ilipanga kutekeleza mradi wa mradi wa ujenzi wa Jengo la Soko la machinga (Machinga complex) kwa gharama ya **Shilingi 1,328,603,000**. Hadi Kamati ilipofanya ziara ya ukaguzi, mradi huu ulikuwa haujakamilika na kiasi kilicholipwa kilikuwa ni **Shilingi 783,556,520** na mradi ulikuwa upo katika hatua za msingi. Aidha, kulikuwa na vifaa vya ujenzi vilivyoachwa bila matumizi na bila utunzaji unaoridhisha vyenye thamani ya **Shilingi 424,362,740**, vikiwa vinaharibika kutokana na hali ya hewa kama mvua na unyevu na kusababisha kupata kutu.

SEHEMU YA TATU

3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO

3.1 Mapendekezo

Mheshimiwa Spika, Mapendekezo ya Kamati ni kama yafuatayo: -

3.1.1 Changamoto ya Mtiririko wa fedha za miradi

KWA KUWA, kumekuwepo kwa changamoto ya mtiririko wa fedha za miradi inayotekelezwa kwa fedha za Serikali Kuu na ambayo malipo ya hati madai (certificates) yanafanywa moja kwa moja na Hazina pamoja na fedha kuchukuliwa na Hazina kabla ya ukamilishaji wa mradi;

NA KWA KUWA, fedha za miradi kutopatikana kwa wakati kumesababisha baadhi ya miradi kutekelezwa kwa kusuasua na kushindwa kukamilika kwa wakati kutokana na mapokezi ya fedha za miradi hiyo kuwa ni ya kuchelewa tofauti na mikataba ambayo Halmashauri zimeingia kwa ajili ya utekelezaji wa miradi husika;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba;

- a) Serikali ihakikishe fedha za miradi zinatolewa kulingana na kiasi kilichoidhinishwa na Bunge na kwa muda uliopangwa katika Mikataba;
- b) Serikali (Wizara ya Fedha) ihakikishe fedha za miradi zilizovutwa zinarejeshwa katika Halmashauri husika kwa kuzingatia Sheria, Kanuni na Taratibu ili ziweze kukamilisha miradi husika;

c) kwa miradi itakayotekelezwa kuanzia mwaka wa fedha 2025/2026, OR – TAMISEMI ihakikishe utoaji wa fedha za miradi unazingatia jiografia ya Halmashauri husika, upatikanaji wa vifaa pamoja na gharama halisi za utekelezaji wa mradi.

3.1.2 Kutofanyika kwa tathmini na ufuatiliaji wa mara kwa mara

KWA KUWA, kumbainika kukosekana kwa usimamizi wa karibu wa miradi inayotekelezwa katika Mamlaka za Serikali za Mitaa;

NA KWA KUWA, hali hiyo imesababisha baadhi ya miradi kukosa ubora uliostahili kutokana na kutekeleza miradi kinyume na maelekezo yaliyotolewa na OR – TAMISEMI na kutokamilika kwa miundombinu muhimu kwa baadhi ya majengo licha ya majengo hayo kuanza kutumika;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Ofisi za RAS zifanye tathmini na ufuatiliaji kwa miradi yote inayotekelezwa katika Halmashauri zao na kuwasilisha OR – TAMISEMI taarifa ya kila robo mwaka itakayoainisha changamoto na dosari zilizopo katika miradi hiyo ili Serikali iweze kuchukua hatua za haraka.

3.1.3 Miongozo inayotolewa kutozingatia tofauti ya jiografia ya Halmashauri zote nchini

KWA KUWA, Serikali imekuwa ikitoa miongozo mbalimbali kuhusiana na matumizi sahihi ya fedha za utekelezaji wa miradi zinazopelekwa katika Halmashauri zote nchini bila ya kuzingatia jiografia ya kila Halmashauri;

NA KWA KUWA, maelekezo hayo yamesababisha Halmashauri zenye mazingira tofauti (zilizopo pembezoni, milimani na visiwani) kushindwa kutekeleza miradi kwa wakati na kwa ufanisi unaotakiwa;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba, OR – TAMISEMI ihakikishe Miongozo inayotolewa inatoa fursa kwa Halmashauri ambazo zina mazingira ya kipekee kuweza kutekeleza miradi hiyo kulingana na hali halisi ya mazingira yaliyopo.

3.1.4 Kuchelewa kukamilika kwa miradi

KWA KUWA, Kamati imebaini ucheleweshaji katika kutekeleza miradi ya maendeleo na kusababisha miradi kutokamilika kwa wakati;

NA KWA KUWA, miradi kutokamilika kwa wakati uliopangwa kunachelewesha kupatikana kwa faida ya miradi hiyo kinyume na dhamira ya Serikali;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba;

- a) Serikali ihakikishe inakamilisha miradi yote viporo kabla ya kuanza utekelezaji wa miradi mipya ili lengo la uanzishwa wa miradi hiyo liweze kufikiwa, na
- b) Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG) afanye ukaguzi wa kina katika miradi yote yenye changamoto ambayo imejengwa na Wakala wa Majengo Tanzania (TBA) na kubainisha iwapo kuna thamani ya fedha (value for money).

3.1.5 Kukosekana kwa muunganiko baina ya Taasisi za Serikali katika utekelezaji wa miradi

KWA KUWA, kumekuwa na changamoto ya Taasisi za Umma kutoshirikiana katika kufanikisha utekelezaji wa miradi nchini;

NA KWA KUWA, Changamoto hii imekuwa ikiongeza gharama za miradi kutokana na Halmashauri kufanya shughuli ambazo kimsingi zilipaswa kutekelezwa na Taasisi nyingine;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba, Serikali ihakikishe kwa miradi itakayotekelezwa kuanzia Mwaka wa Fedha 2025/2026, Taasisi zote za Umma zinazotoa huduma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa zinashirikiana katika kuandaa miundombinu muhimu kama Barabara, umeme na maji kabla ya kuanza kwa utekelezaji wa miradi.

3.1.6 Uchaguzi usio sahihi wa eneo la mradi

KWA KUWA, baadhi ya Halmashauri zimekuwa zikitekeleza miradi bila ya kufanya tathmini ya kimazingira ili kubaini iwapo eneo husika litafaa kwa ajili ya utekelezaji wa mradi;

NA KWA KUWA, kutofanyika kwa tathmini ya mazingira kumesababisha baadhi ya miradi kutekelezwa katika maeneo ambayo si rafiki yenye mabonde au miinuko hivyo kuongeza gharama za miradi hiyo;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba, OR – TAMISEMI (kwa kushirikiana na Ofisi za RAS) ihakikishe inafanya uchambuzi wa kina

wa maeneo ambayo miradi inatarajiwa kutekelezwa kabla ya kutoa fedha za utekelezaji wa miradi. Vile vile, kila Halmashauri ifanye tathmini ya mazingira kabla ya kuanza kwa utekelezaji wa miradi.

3.1.7 Upungufu wa Rasilimali watu

KWA KUWA, Ripoti ya CAG imebainisha uwepo wa upungufu wa watumishi wanaotakiwa kutoa huduma kwa wananchi hasa kwa upande wa kada ya afya;

NA KWA KUWA, kukosekana kwa watumishi hao kunasababisha dhamira ya Serikali ya kutoa huduma bora kwa wakati na kwa wananchi wote kutofikiwa kutokana na idadi ya watoa huduma za afya kuwa ndogo ikilinganishwa na idadi ya Hospitali, vituo vya afya na zahanati;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba, Serikali ihakikishe kunakuwa na Rasilimali watu wa kutosha kwa ajili ya kutoa huduma bora kwa wananchi kulingana na mahitaji ya maeneo husika na miundombinu iliyopo.

3.1.8 Kutozingatia Taratibu za Ulipwaji wa Malipo ya Wakandarasi

KWA KUWA, Taarifa ya CAG imebainisha changamoto za malipo yanayofanyika kwa Wakandarasi ambazo ni kutozingatiwa kwa taratibu za malipo ikiwa ni pamoja na wakandarasi kulipwa kabla ya utekelezaji wa mradi;

NA KWA KUWA, kukiukwa kwa taratibu za malipo kumesababisha miradi kutotekelezwa kwa wakati;

KWA HIYO BASI; Bunge linaazimia kwamba;

a) Serikali (Wizara ya Fedha) ihakikishe inachukua hatua za haraka juu ya taratibu za malipo zilizofanywa kwa Wakandarasi waliotekeleza miradi ya ujenzi wa majengo ya utawala ya Halmashauri katika Halmashauri ya Wilaya ya Kiteto, Halmashauri ya Wilaya na Kibiti, na Halmashauri ya Wilaya ya Ifakara; na

b) Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu za Serikali afanye ukaguzi wa kina katika miradi ya ujenzi wa majengo ya utawala ya Halmashauri iliyotekelezwa katika Halmashauri ya Wilaya ya Kiteto, Halmashauri ya Wilaya na Kibiti, na Halmashauri ya Wilaya ya Ifakara.

SEHEMU YA NNE

4.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya kamati naomba kuchukua fursa hii kukupongeza wewe kwa uongozi wako katika kipindi chote cha Bunge la 12 hadi kufikia sasa. Uongozi wako thabiti na miongozo mbalimbali uliyoitoa imeiwezesha Kamati ya LAAC kutekeleza majukumu yake kikamilifu na kwa ufanisi. Aidha, napenda kumshukuru Naibu Spika na Wenyeviti wa Bunge kwa ushirikiano wao kwa Kamati.

4.1 Shukrani

Mheshimiwa Spika, Kwa namna ya pekee napenda kuwashukuru kwa dhati Wajumbe wote wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) kwa ushirikiano walionipatia katika kipindi chote cha uhai wa Kamati. Aidha, natambua na kuthamini mchango wao adhimu katika utekelezaji wa shughuli za Kamati.

Mheshimiwa Spika, weledi na ushirikiano wao, imeisaidia Kamati kutekeleza shughuli zake kwa ufanisi na tija katika kipindi chote cha uhai wa Kamati.

Mheshimiwa Spika, napenda kumshukuru Katibu wa Bunge, Ndg. Baraka I. Leonard kwa ushauri wake kwa Kamati pamoja na wasaidizi wake wote kwa kuratibu shughuli za Kamati na kufanikisha kusomwa kwa taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, kwa namna ya kipekee naomba pia kumshukuru Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG), Ndugu Charles Kichere pamoja na watumishi wote wa Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi kwani Kamati inatambua na kuthamini ushirikiano mkubwa ilioupata kutoka Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi (NAOT). Vile vile, napenda kuishukuru OR – TAMISEMI kwa ushirikiano waliutoa katika Kamati kwa kutoa ufafanuzi kila ilipohitajika kufanya hivyo. Mwisho japo sio kwa umuhimu napenda kuishukuru Wizara ya Fedha kwa uwepo wao na ushirikiano wao katika vikao vya Kamati.

4.2 Hoja

Mheshimiwa Spika, Naomba kutoa hoja kwamba, Bunge lako sasa lipokee Taarifa ya Kamati ya Hesabu za Serikali ya Mitaa na likubali Maoni na Mapendekezo yote ya Kamati yaliyotolewa kwenye Taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

Halima James Mdee, Mb.

**MWENYEKITI KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA
HESABU ZA SERIKALI ZA MITAA (LAAC)**

13 Februari, 2025

